

Списък с прогнозните методи или данни и използваната литература и източници на информация

I. Описание на прогнозните методи или данни, използвани за определяне и изготвяне на оценката на значителните последици за околната среда

Фауна

Чувствителността на екологичните рецептори е определена с оглед на тяхното значение на местно, регионално, национално и международно ниво предвид тяхната функция (например “ключови” видове, от които зависи функционирането на екосистемата) или имат ограничено разпространение/рядкост (например застрашените видове имат по-голямо значение, тъй като загубата или увреждането на местообитания може да повлияе негативно жизнеспособността на популацията/видовете като цяло). Специфичната устойчивост на видове/отделни индивиди спрямо промените в околната среда (например способността им за справяне с локални нарушения на средата) е оценявана индивидуално. Ключовите фактори при оценка на степента на въздействие върху местообитанията и видовете се базират на относителния обхват (площ на местообитанието или размер на популациите), времевия характер на въздействието (продължителност и честотата на въздействието) и обратимостта или постоянния характер на въздействието спрямо рецепторите. Приложимите критерии, които са описани в следващите Таблицы 1 и 2 са по отношение на местообитанията, докато тези в Таблицы 3 и 4 са по отношение на видовете.

Таблица 1. Критерии за чувствителност на местообитания

Чувствителност	Описание	Приложими стандарти
Висока	Защитена зона/територия или тип местообитание, което е от значение на международно и/или национално ниво	Международни: Зона или местообитание, включени в IUCN категория от Ia до IV (Зона за управление на местообитание/видове и по-висока) Местообитание, включено в Директива за местообитанията 92/43/ЕИО (Приложение I) България: Приложение I към Закона за биологичното разнообразие Местообитание, оценено в Червената книга на Република България в категориите Застрашено, Критично застрашено и Уязвимо в рамките на защитените зони на национално ниво
Средна	Местообитание, което е от значение на национално ниво	България: Местообитание, оценено в Червената книга на Република България в категориите Застрашено, Критично застрашено и Уязвимо извън защитените зони.
Ниска	Местообитания, които не са от значимост, но представляват типичен пример в контекста на екологичния ресурс, наличен в страната. Може да включва видове и местообитания от местно значение	Местообитание, оценено в Червената книга на Република България в категорията “Почти застрашени” Местообитание, което не е включено в Червената книга на Република България, но е с естествен или полуестествен произход

Чувствителност	Описание	Приложими стандарти
Незначителна	Местообитания, които са с видимо влошено състояние/увредени от човешката дейност, с ниска степен на разнообразие на обичайните и често срещани видове или са със значително участие на инвазивните/неместни видове; или местообитания с изкуствен произход.	Няма приложими стандарти

Таблица 2. Критерии за степен на въздействието - местообитания

Степен	Описание
Висока	Въздействието може негативно да повлияе целостта на местообитанието, посредством съществена дългосрочна промяна на екологичните особености, структури и функции, които поддържат местообитанието или комплекса от местообитания в дадения район.
Средна	Целостта на местообитанието няма да бъде отрицателно повлияна в дългосрочен аспект, но има вероятност ИП да окаже въздействие на някои, ако не и на всички, екологични особености, структури и функции в района в краткосрочен или средносрочен план. Рецепторът би могъл да се възстанови по естествен начин.
Ниска	Не важи нито едно от горепосочените, но са налице определени слаби въздействия с ограничена степен и продължителност върху някои елементи на местообитанието, което може лесно да се възстанови по естествен начин.
Незначителна	Неразлично от природните промени

Таблица 3. Критерии за чувствителност на видове

Чувствителност	Описание	Приложими стандарти
Висока	Популация на вид, който е от значение на международно и/или национално ниво	Международни: Включен в Директивата за Птиците на ЕС 2009/147/ЕО (Приложение I). Включен в Директива за Местообитанията 92/43/ЕИО (Прил. II и IV) Включен в предмета на опазване на защитена зона Включен в Червената книга на IUCN (Критично застрашен, Застрашен и Уязвим) България: Включен както в Приложение II, така и в Приложение III на Закона за биологичното разнообразие Червена книга на Република България (Критично застрашен, Застрашен и Уязвим)
Средна	Популация на вид, който е от значение за опазване на околната среда, според посочените стандарти	Международни: Включен в Червената книга на IUCN (Почти застрашен) България: Включен в Приложение III на Закона за биологичното разнообразие Червена книга на Република България (Почти застрашен)
Ниска	Популация на вид, който е често срещан и широко разпространен в България, и който не се намира под каквато и да било степен на застрашеност, нито пък е предмет на природозащитни дейности. Не е съществен за други функции на екосистемата (например в качеството	IUCN (Незастрашен) Червена книга на Република България (незастрашен) Включен в Приложение IV на Закона за биологичното разнообразие

Чувствителност	Описание	Приложими стандарти
	му на плячка за други видове или като хищник, който се храни с потенциални вредители) Често срещан на национално ниво	
Незначителна	Често срещани/обикновени видове, които са типични за съответните местообитания Видове, които са свързани с антропогенно променени местообитания и/или инвазивни видове Не е съществен за други функции на екосистемата	Няма приложими стандарти

Таблица 4. Критерии за степен на въздействието - видове

Степен	Описание
Висока	Въздействие върху биологичен вид, което повлиява цялата популация и това води до намаляване числеността на популацията и/или промяна в нейния ареал, вследствие на което популацията не може да възстанови по естествен начин (възпроизводство, имиграция от незасегнатите райони) предишното си състояние в рамките на няколко поколения* или няма никаква възможност за възстановяване.
Средна	Въздействие върху част от популацията, което може да доведе до промяна в числеността и/или намаление на ареала на едно или повече поколения*, но това не застрашава дългосрочната стабилност на тази популация или на която и да било популация, зависеща от нея. Размерът и кумулативният характер на въздействието също са от значение. Въздействие от средна степен, мултиплицирано в голям район, се счита за въздействие с висока степен.
Ниска	Въздействие с ниска степен спрямо даден вид, което засяга определена група от индивиди в рамките на дадена популация за кратък период от време (едно поколение* или по-малко), но не се отразява на други трофични нива или на самата популация.
Незначителна	Неразличима от природните промени.

* Поколения на разглеждани животински/растителни видове

Ландшафти

Критериите за оценка на чувствителността и степента на въздействие по отношение на визуалното въздействие са дадени в *таблиците* по-долу:

Таблица 5: Критерии за чувствителност на рецептора към визуалните дадености

Степен	Описание
Висока	Дейности или жители с ключов интерес към гледката (например жители, туристи или хора, които си почиват на открито, чието внимание е фокусирано върху ландшафта) и/или много ценен съществуващ изглед (като например не антропогенизиран ландшафт, чиста природа, красиви гледки или защитена зона).
Средна	Дейности или места, където гледката е ценна, но не от основно значение за населено място или дейност (напр. хора, които си почиват на открито, чието внимание не се фокусира върху оценката на ландшафта). Визуалните рецептори са по-малко чувствителни към промени в тях, ако съществуващия изглед е еднообразен или обикновен (напр. високата плътност на градския ландшафт).
Ниска	Дейности, при които участниците не отдават много значение на гледката, което води до минимален интерес или оценка на гледката (напр. хора на работното място или шофьорите, пътуващи през района с единствената цел за придвижване от едно място на друго). Рецепторите може много добре да оценяват гледката, ако пожелаят, но визуалните дадености не са основната причина за тях да бъдат на определено място и ако гледката се промени те

Степен	Описание
	няма да променят използването на територията. Визуалните рецептори са по-малко чувствителни към промени в гледките, ако качеството на съществуващия изглед е лошо (напр. промишлени зони или изоставени земи)
Незначителна	Неприложимо – не се счита за целесъобразно да се включи тази категория, тъй като няма ландшафт, който да се смята за маловажен, така че да не се взема под внимание.

Таблица 6: Критерии за степен на въздействието върху визуалните дадености

Степен	Описание
Висока	Загуба на една или повече характеристики от съществуващата гледка, основна промяна в естеството на експозицията, промяна на ландшафтният характер на изгледа, и/или близки или „отворени“ гледки от привнесени характеристики, в следствие съществена промяна в гледката. Могат да варират от ограничена промяна в обширен район, до интензивна промяна в по-ограничен район; по-вероятно, макар и не задължително, е степента да бъде висока, ако промяната е дългосрочна или постоянна.
Средна	Частични загуби на характерни дадености на съществуващата гледка (напр. ограничено изсичане на гори) и/или средно разстояние или частичен изглед на въведените характеристики, в резултат на ограничено изменение на съществуваща гледка (например сгради сред дървета, или оставащи под линията на хоризонта); могат да включват висока промяна на въздействието на краткосрочни или на промени с временен и обратим характер.
Ниска	Относително незабележима степен на промяна на съществуващата гледка чрез въвеждане на нови ниско-ключови характеристики или загуба на съществуваща характеристика и/или малка степен на видимост (например на много отдалечена, прекъсната или гледка, която осигурява видимост само от време на време); въздействието е по-вероятно да бъде ниско, ако промяната е краткосрочна или временна и обратима.
Незначителна	Почти незабележима промяна на съществуващ изглед и/или много кратковременна видимост на гледката.

Материални активи

Критериите, използвани за оценка на чувствителността на материалните активи, са посочени в Таблица 7. Степента на въздействието се оценява на базата на критериите, изложени в Таблица 8 и се базират на професионална преценка.

Таблица 7: Критерии за чувствителност на рецепторите

Чувствителност	Описание
Висока	Материални активи с национално значение.
Средна	Материални активи с регионално значение.
Ниска	Материални активи с местно значение.
Незначителна	Материални активи със значение само за няколко отделни индивиди или ползватели.

Таблица 8: Критерии за степен на въздействието

Степен	Описание
Висока	Пълно унищожаване на материалния актив, без възможност за неговата замяна, компенсиране или възстановяване.
Средна	Частично увреждане на материалния актив, с възможност за частична негова замяна, компенсиране или възстановяване.
Ниска	Слабо увреждане на материалния актив, с възможност за негова замяна, компенсиране или възстановяване.
Незначителна	Незначително увреждане на материалния актив, с възможност за неговата пълноценна замяна, компенсиране или пълно възстановяване.

Културно наследство

За целите на проучването на обекти на културно-археологическото наследство се

извършва теренно издирване в съответствие с единна методика, която се прилага при работа по инфраструктурни проекти. Екипът работи в сервитут с ширина до 400 m (по 200 m встрани от осевата линия на газопровода). За улесняване на работата, събраните данни се обработват с помощта на географски информационни системи (ГИС), широко употребявани в археологическите изследвания по целия свят. От гледна точка на използваните хардуер и софтуер, за обработка на събраните данни се използват мобилни ГИС устройства, Trimble Juno SB and 3B Handheld с лицензиран софтуер ArcPad v. 10.0; GPS приемници Garmin; ArcGIS for Desktop и ГИС софтуер със свободен достъп (Quantum GIS и GRASS GIS). При работата на терен се прилага принципът на тотални обхождания като се работи по полигони. За всеки полигон се систематизират резултатите от проучванията: обходената територия; възможността за наблюдение; характеристиките и особеностите на терена; броят и видът на регистрираните артефакти; локализацията на отделни находки или структури. Резултатите от обхожданията се обработват ежедневно и се въвеждат в обща база данни, разработена под ГИС софтуер. Анализът на събраните данни и наблюдаваната дисперсия на артефактите дава възможност да се очертаят максимално прецизно границите на археологическите обекти, както и да се определят техните вид и хронология.

В процеса на издирването задължително се регистрират и документират всички археологически обекти, структури и следи от минала човешка дейност, независимо от техния характер и хронологически период. Изборът на методите на работа се налага основно от естеството на терените, през които ще премине бъдещото трасе на газопровода.

Обхватът от данни, които се анализирани за целите на ДОВОС, в т.ч. резултатите от гореописаните теренни обследвания, са достатъчно представителни за идентифициране на културно-историческото наследство в района на ИП. Базовата информация е достатъчно изчерпателна, актуална и представителна за изясняване степента на риска от засягане вследствие на реализацията на ИП и не са необходими допълнителни проучвания на компонентите на околната среда.

II. Списък с използваната литература и източници на информация

1. Bern Convention <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/104>
2. Bern Convention. 1979. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Appendix I. <http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Treaties/Html/104-1.htm>
3. CITES Secretariat, editor. 2010. The CITES appendices [Internet; cited 2010 Oct 24]. Available from <http://www.cites.org/eng/app/index.shtml>.
4. Council Directive 89/391/EEC with Guidance on Risk Assessment at work
5. Directive 92/43/EEC. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. – OJ L 206, 22.7.1992. pp. 7-50.
6. EMEP/EEA emission inventory guidebook 2013
7. Interpretation Manual of European habitats. 2007. EUR27. Europea Commission, DG Environment, Brussels.
8. Актуализирана единна методика за инвентаризация на емисиите на вредни вещества във въздуха (Заповед № РД-165/20.02.2013 на МОСВ)
9. БДС EN ISO 9613-1 и 2 Акустика – Затихване на шума при разпространение на открито
10. БДС EN 1998-1:2005/NA 2012, Еврокод 8. Проектиране на конструкции за сеизмични въздействия
11. Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС
12. Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 година за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници
13. Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно оценката и управлението на риска от наводнения
14. Закон за биологичното разнообразие (Обн. ДВ. бр.77/09.08.2002 г.)
15. Закон за водите (Обн., ДВ бр.67/27.07.1999 г.);
16. Закон за защита от шума в околната среда (Обн. ДВ. бр.74/13.09.2005 г.)
17. Закон за здравето (Обн. ДВ. бр.70/10.08.2004г.)
18. Закон за здравословни и безопасни условия на труд (Обн. ДВ. бр.124/23.12.1997г.)
19. Закон за културното наследство (Обн. ДВ. бр.19/13.03.2009г.)
20. Закон за опазване на околната среда (Обн. ДВ, бр.91/25.09.2002 г.)
21. Закон за чистотата на атмосферния въздух (Обн. ДВ. бр.45/28.05.1996г.)
22. Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ, бр.53/13.07.2012 г.)
23. Закона за подземните богатства (Обн. ДВ. бр.23/12.03.1999г.)
24. Методиката IPCC Guidelines for National GHG Inventories' 1994 (за определяне емисиите с отработилите газове от МПС и пътно-строителните машини)
25. Наредба № 1/10.10.2007 г за проучване, ползване и опазване на подземните води (Обн. ДВ. бр.87/30.1.2007г.)
26. Наредба № 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите (Обн. ДВ. бр. 34/29.04.2011 г.)
27. Наредба № 12/03.07.2001г за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони (Обн. ДВ. бр.68/03.08.2001г.)
28. Наредба № 12/15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен оксид, фини прахови частици и олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, (Обн. ДВ. бр.58/30.07.2010г)
29. Наредба № 12/18.06.2002 г за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (Обн. ДВ. бр.63/28.06.2002г.)
30. Наредба № 13/02.04.2007 г. за характеризиране на повърхностните води (Обн. ДВ. бр. 37/08.05.2007 г.)

31. Наредба № 13/30.12.2003г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа (Обн. ДВ. бр. 8/30.01.2004г.)
32. Наредба № 2/22.01.2013 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (Обн. ДВ, бр. 10/05.02.2013 г.)
33. Наредба № 2/23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците (Обн. ДВ. бр.66/08.08.2014 г.)
34. Наредба № 2/08.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване (Обн. ДВ. бр.47/21.06.2011 г.)
35. Наредба № 2/13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (Обн. ДВ. бр.27/11.03.2008 г.);
36. Наредба № 2/22.03.2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи (Обн. ДВ. бр.37/04.05.2004г.)
37. Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, приета от министерството на земеделието и хранителната промишленост, министерството на околната среда, министерството на териториалното развитие и строителството и комитета по горите към министерския съвет (Обн. ДВ. бр.89/22.10.1996 г.)
38. Наредба № 3/19.04.2001 г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място (Обн. ДВ. бр.46/15.05.2001г.)
39. Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (Обн. ДВ. бр. 88/27.10.2000 г.);
40. Наредба № 54/13.12.2010г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда(Обн. ДВ. бр. 3/11.01.2011 г.
41. Наредба № 6/09.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (Обн. ДВ. бр. 97/28.11.2000 г.)
42. Наредба № 6/15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на шум (Обн. ДВ. бр.70/26.08.2005 г.)
43. Наредба № 6/26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн. ДВ. бр.58/18.07.2006 г.)
44. Наредба № 7/03.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (Обн. ДВ. бр.45/14.05.1999г., в сила от 01.01.2000 г.)
45. Наредба № 9/12.02.2010 г. за максимално допустимите стойности на вибрациите в жилищни помещения (Обн. ДВ, бр.17/02.03.2010 г.);
46. Наредба № 9/19.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-

битови цели (Обн. ДВ. бр.30/28.03.2001г.)

47. Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води. Издадена от МОСВ., (Обн. ДВ. бр.22/05.03.2013 г.)

48. Наредба № РД-02-20-2/27.01.2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони (Обн. ДВ. бр.13/14.02.2012г.)

49. Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Обн. ДВ. бр.2/08.01.2013 г.)

50. Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (Обн. ДВ, бр.29/30.03.1999 г.)

51. Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Обн. ДВ. бр.73/25.09.2012 г.)

52. Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Обн. ДВ, бр. 7/25.01.2013 г.)

53. Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (Обн. ДВ, бр. 100/19.11.2013г.)

54. Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (Обн. ДВ, бр. 85/06.11.2012 г.)

55. Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (Обн. ДВ. бр.2/08.01.2013 г.)

56. Наредба за ползването на повърхностните води (обн. ДВ, бр. 100/16.12.2016 г.)

57. Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (Обн. ДВ. бр.11/31.01.2017г..)

58. Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители (Обн. ДВ. бр.88/09.11.2010г.)

59. Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха (Обн. ДВ, бр. 11/10.02.2004 г.)

60. Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Обн. ДВ, бр. 89/08.12.2017 г.)

61. Правила за приемане на земни работи и земни съоръжения (Обн. ДВ, бр. 45 от 1988 г.);

62. Правилник по безопасността при извършване на взривни работи (Обн. ДВ, бр.2/10.01.1997г)

63. „Актуализираната единна методика за инвентаризация на емисиите на вредни вещества във въздуха” от 2013г

64. „Геозащита“ - Перник“ ЕООД. Карта на свлачищата

65. Braun-Blanquet, J. 1965. Plant Sociology. The Study of Plant Communities. Hafner Publishing Company. New York and London.

66. California Environ. Protection Agency – Health Hazards Assessment

67. Cheshmedjiev, S., R. Soufi, Y. Vidinova, V. Tyufekchieva, I. Yaneva, Y. Uzunov, E.Varadinova. 2011. Multi-habitat sampling method for benthic macroinvertebrate communities in different river types in Bulgaria.- Water Research and Management, 1(3):55–58.

68. Chytrý, M., Otýpková, Z. 2003. Plot sizes used for phytosociological sampling of European vegetation. – Journal of Vegetation Science, 14: 563-570.

69. Dengler, J., Löbel, S. & Dolnik, Ch. 2009. Species depends on plot size – a problem for vegetation classification and how it can be solved. – Journal of Vegetation Science., 20: 754-766.

70. EN 14011 (Water quality - Sampling of fish with electricity)

71. Hájek, M., Hájková, P. & Apostolova, I. 2008. New plant associations from Bulgaria mires. – *Phytologia Balcanica*, 14(3): 377-399.
72. Health Risk Assessment – National Center of Public Health and Analysis
73. IUCN 2015. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <http://www.iucnredlist.org>
74. M. Vassilev, L. Pehlivanov 2005. Checklist of Bulgarian freshwater fishes. *Acta Zoologica Bulgarica* 57(2) 161-190.
75. Occupational health and safety management systems - Guide: British Standard, BS 8800, BSI 2004; and Managing Safety the Systems Way: Implementing OHSAS 18001 using BS 8800, BSI 2004.
76. Pedashenko, H., Apostolova, I., Boch, S., Ganeva, A., Janišová, M., Sopotlieva, D., Todorova, S., Unal, A., Vassilev, K. & Velev, N. 2013. Dry grasslands of NW Bulgarian mountains: first insights into diversity, ecology and syntaxonomy. *Tuexenia*: 33: 309–346.
77. Petrova, A. 2006. Atlas of Bulgarian endemic plants. Gea-Libris Publishing House, Sofia.
78. Petrova, A., Vladimirov, V. (eds). 2009. Red List of Bulgarian vascular plants. – *Phytologia Balcanica*, 15: 63–94.
79. Petrova, A., Vladimirov, V. 2010. Balkan endemics in the Bulgarian flora. – *Phytologia Balcanica*, 16: 293–311.
80. Presenting Uncertainty in Health Risk Assessment: Initial Studies of Its Effects on Risk Perception and Trust, *J. Risk Analysis*, Volume 15, Issue 4, p 439–541
81. V. Kolev 2013. Species composition of the ichthyofauna of some tributaries of the Maritza river. *FORESTRY IDEAS*, vol. 19, No 2 (46): 129–139
82. Vassilev, K., Dajič, Z., Cušterevska, R., Bergmeier, E., Apostolova, I. 2012. Balkan Dry Grasslands Database. – In: Dengler, J., Oldeland, J., Jansen, F., Chytrý, M., Ewald, J., Finckh, M., Glöckler, F., Lopez-Gonzalez, G., Peet, R.K., Schaminée, J.H.J. (Eds.) *Vegetation databases for the 21st century*. – *Biodiversity & Ecology* 4: 330–330. Biocentre Klein Flottbek and Botanical Garden, Hamburg.
83. Vassilev, K., Pedashenko, H., Alexandrova, A., Tashev, A., Ganeva, A., Gavrilova, A., Gradevska, A., Assenov, A., Vitkova, A., Grigorov, B., Gussev, Ch., Filipova, E., Aneva, I., Knolova, I., Nikolov, I., Georgiev, G., Gogushev, G., Tinchev, G., Pachedzieva, K., Koev, K., Lubenova, M., Dimitrov, M., Apostolova-Stoyanova, N., Velev, N., Zhelev, P., Glogov, P., Natcheva, R., Tzonev, R., Boch, S., Hennekens, S., Georgiev, S., Stoyanov, S., Karakiev, T., Kalníková, V., Shivarov, V., Russakova, V. & Vulchev, V. 2016. Balkan Vegetation Database: historical background, current status and future perspectives. – *Phytocoenologia*, 46(1): 89-95.
84. Westhoff, V. & van der Maarel, E. 1973. The Braun-Blanquet approach. In: Whittaker, R. H. (ed.) *Ordination and classification of plant communities*, pp. 617-737. W. Junk, The Hague, NL.
85. World reference base for soil resources 2014 - International soil classification system for naming soils and creating legends for soil maps (<http://www.fao.org/3/a-i3794e.pdf>)
86. Атлас на почвите в България, Койнов В., Кабакчиев И., Бонева К., "Земиздат", С., 1998;
87. БДС EN 1998-1/NA. Еврокод 8: Проектиране на конструкциите за сеизмични въздействия. Част 1: Общи правила, сеизмични въздействия
88. Бондев, И. 1991. Растителност на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", София.

89. Бондев, И. 1997. Геоботанично райониране. – В: Йорданова, М. & Дончев, Д. (ред.), География на България, стр. 283-305. Академично издателство “Проф. М. Дринов”, София.
90. География на България, Географски институт при БАН, София 2002 г;
91. География на почвите, М. Пенков, Издателство наука и изкуство 1978;
92. Георгиев, В. 2002. 6.4. Зоогеографско райониране на България.-В: География на България, София, с. 373-375.
93. Годишен доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ Плевен за 2016г
94. Годишен доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ София за 2016г
95. Годишен доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ Враца за 2016г
96. Данни от преброяването на населението през 2016 г.
97. Делипавлов, Д. & Чешмеджиев, И. (ред.). 2003. Определител на растенията в България. Академично издателство на Аграрния У-т, Пловдив.
98. Йорданов, Д. (ред.). 1966. Флора на Народна Република България, т. 6. Академично издателство “Проф. М. Дринов”, София.
99. Кавръкова, В., Димова, Д. Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., & Раковска. Р. (ред.). 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. Второ преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма и федерация “Зелени Балкани”.
100. Климатични справочници на Република България – том.1-5
101. Л. Събев и Св. Станев „Климатичните райони на България и техният климат”, Трудове на ИХМ 1959г
102. Материали от почвени проучвания и картен материал, Институт "Н. Пушкин" 1981, Изпълнителна агенция по почвените ресурси;
103. Методи за физикогеографско и ландшафтно райониране, Георгиев. М., Физическа география на България, Университетско издателство “Свети Климент Охридски”, С., 1991 г.;
104. Методи за физикогеографското и ландшафтното райониране, Георгиев М., Ландшафтознание, “Земиздат”, С., 1982 г.;
105. МОСВ. 2013. Обща информация и данни получени в резултат на проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I". Доклади, методики и схеми за мониторинг на целеви видове и природни местообитания от Натура 2000. Информационна система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000, МОСВ, 2013. (<http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents.>);
106. Население и демографски процеси, НСИ, 2015, 2016;
107. Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020г.);
108. Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020г.;
109. Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на република България, ерозията и абразията по дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г
110. Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2014-2020г.;
111. Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците –община Плевен 2016-2020г;
112. Регионален доклад за състоянието на околната среда Доклад на РИОСВ – Плевен;

113. Актуализирана програма за управление на дейностите по отпадъците –община Угърчин 2015-2020г;
114. Наредба за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на Община Угърчин (Приета с решение №674/16.01.2014 г. на Общински съвет-Угърчин, изм. и допълнена с Решение №363/29.08.2017 г. на Общински съвет-Угърчин);
115. Програма за Управление на Отпадъците на Община Луковит с период на действие 2015-2020г;
116. Програма за опазване на околната среда в община Ябланица с период на действие 2016-2020 година;
117. Доклад на РИОСВ - Враца за състоянието на околната среда към 2016 година
118. Регионален доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ - София към 2016 година;
119. Актуализирана на програма за управление на отпадъците на територията на община Правец за периода 2015-2020 към общинска програма за опазване на околната среда и управление на отпадъците на община Правец 2014-2020;
120. Основни принципи на ландшафтната диференциация, Петров П., География на България, БАН, С., 1997 г.;
121. Пеев, Д. (ред.). 2012. Червена книга на Република България. том I Растения и гъби.
122. Петрова, А., Владимирова, В. & Георгиев, В. 2012. Инвазивни чужди видове растения в България. ИБЕИ, БАН. 319 с.
123. План за управление на речните басейни в Дунавски район 2016-2021 г.
124. План за управление на риска от наводнения на Дунавски район за басейново управление 2016 - 2021 г.
125. Почвена карта на България 1:400000, с обяснителен текст, ССА, ИП, изд. БАН, Архив.
126. Програма за намаляване на нивата на замърсителите и за достигане на нормите за качество на атмосферния въздух по показател фини прахови частици (ФПЧ10) и полициклични ароматни въглеводороди на град Плевен.
127. Регистър на издадените разрешителни в Басейнова дирекция „Дунавски район“
128. Социално-икономическо развитие, България, НСИ, 2008.
129. Справочник здравеопазване НСИ, 2015, 2016.
130. Физическа и социално-икономическа География на България, ФорКом, 2002
131. Чешитев Г. и др., 1994. Геоложка карта на България.
132. Ателов В. и др., 1992. Геоложка карта на България. Картен лист Ботевград, М 1 : 100 000
133. Чешитев Г. и др., 1992. Геоложка карта на България. Картен лист Тетевен, М 1 : 100 000
134. 3. Цанков Ц. и др., 1991. Геоложка карта на България. Картен лист Враца, М 1 : 100 000
135. 4. Цанков Ц. и др., 1991. Геоложка карта на България. Картен лист Червен бряг, М 1 : 100 000